

Gedragscode

Inleiding

Een fatsoenlijke samenleving wordt wel omschreven als een samenleving waarin mensen door de instituties worden gerespecteerd. Dat wil zeggen dat instituties op een respectvolle manier met mensen omgaan: ze maken noch met hun formele regels en bepalingen, noch met hun gedrag in concrete situaties inbreuk op het respect dat aan alle mensen op grond van hun mens zijn is verschuldigd.

De samenleving mag zulk fatsoenlijk en integer optreden in het bijzonder verwachten van inrichtingen die verantwoordelijk zijn voor het insluiten of gevangen houden van mensen. En datzelfde geldt nog eens te meer voor de commissies die toezicht houden op de gang van zaken in dergelijke inrichtingen. Met het detineren oefent de staat macht uit en grijpt krachtig in het leven van mensen in; daar staat de plicht tegenover de detentie naar behoren te laten verlopen.

In deze code zijn de gedragsnormen opgeschreven die de Commissie Monitoring en Toezicht Politiecellen Curaçao, zichzelf oplegt als richtlijn en beoordelingscriterium voor hun handelen. De code is geen stelsel van juridische regels, maar de neerslag van het streven naar een fatsoenlijke en professionele omgang met elkaar en met derden. Dat wil zeggen dat de gedragsregels niet in de plaats komen van de wettelijke verplichtingen: de rechtsregels gelden onverminderd en de verantwoordelijkheden die daaruit voortvloeien blijven bestaan. Maar de Commissie Monitoring en Toezicht Politiecellen Curaçao stelt daarbovenop nog regels en beginselen vast waaraan ze zichzelf gehouden acht bij de uitoefening van hun taak. Hierbij geldt het adagium 'pas toe of leg uit': mocht een commissie in een bepaalde situatie de regels niet volgen, dan weet ze daarvoor goede redenen te geven.

De code biedt aldus een houvast voor het handelen in de praktijk: ze biedt een richtsnoer om in concrete situaties keuzes te maken en beslissingen te nemen. Tegelijk levert de code een maatstaf waarmee eigen en andermans gedrag achteraf kan worden beoordeeld en geëvalueerd. De gedragscode kan zo dus enerzijds het functioneren van de Commissie Monitoring en Toezicht Politiecellen Curaçao verbeteren en anderzijds de kwaliteit van hun handelen toetsbaar en zichtbaar maken.

De bereidheid van de leden van de Commissie Monitoring en Toezicht Politiecellen Curaçao om zichzelf te reguleren door de verantwoordelijkheid van de code op zich te nemen en zich te richten naar professionele standaarden voor gedrag, draagt bij tot een effectiever functioneren van de Commissie.

De Commissie Monitoring en Toezicht Politiecellen Curaçao is zich ervan bewust dat bij de commissieleden sprake is van een deeltijdtaak, maar streeft er evenwel naar om te allen tijde in de pas te blijven met de in dit document opgenomen gedragscode.

1. Algemene gedragsregels

De leden van de commissie voeren hun werkzaamheden uit:

- volgens de normen van het recht
- met bijzondere aandacht voor de fundamentele rechten, zoals geformuleerd in mensenrechtenverdragen
- onafhankelijk van sturing door derden
- onpartijdig en onbevooroordeeld.
- onkreukbaar en in vol besef van de noodzaak tot geheimhouding van vertrouwelijke informatie.
- zorgvuldig en doortastend; niet alleen gericht op het voorkomen van flagrante onrechtvaardigheid, maar ook op het bestendigen van rechtvaardigheid
- transparant, op een wijze die achteraf toetsbaar is.

2. Regels om de commissie doeltreffend en integer te laten werken, zodat aan verplichtingen tegenover derden kan worden voldaan

De leden van de commissie:

- communiceren onderling open en respectvol
- wisselen met elkaar de kennis uit die nodig is voor een goede uitvoering van hun taken
- stellen zich op de hoogte van de wettelijke regelingen die betrekking hebben op hun werkzaamheden
- oefenen, om de professionele onbevangenheid te waarborgen, geen functies uit die onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van de commissie.

3. Regels voor de omgang met derden

Omgang met directie en medewerkers van de inrichting

De leden van de commissie:

- communiceren respectvol en geïnteresseerd met de directie en medewerkers
- nemen contact op indien problemen in de inrichting onder hun aandacht komen
- communiceren open en stellen de directie en de medewerkers in staat hun standpunten ten aanzien van omstandigheden en incidenten naar voren te brengen
- nemen steeds professionele afstand in acht en onthouden zich in de omgang van een gedrag dat de onafhankelijkheid of onpartijdigheid van de commissie ter discussie zou kunnen stellen.

Omgang met ingesloten en als bedoeld in de taakstelling van de Commissie

De leden van de commissie:

- communiceren respectvol en geïnteresseerd met gedetineerden
- geven zich er in hun handelen rekenschap van dat zulk handelen betrekking heeft op de belangen en rechten van concrete personen
- stellen zich onbevangen en waarachtig op en doen geen toezeggingen die niet waargemaakt kunnen worden
- houden er in hun doen en laten rekening mee dat ze de privacy van gedetineerden dienen te respecteren; ze zijn ook buiten de uitoefening van hun werkzaamheden terughoudend in het spreken over de inrichting en de gedetineerden.
- nemen steeds professionele afstand in acht en onthouden zich in de omgang van gedrag dat de onafhankelijkheid of onpartijdigheid van de commissie ter discussie zou kunnen stellen.

4. Overige aspecten: publicatie, naleving, werking en beheer

- alle leden van de Commissie Monitoring en Toezicht Politiecellen Curaçao onderschrijven deze gedragscode
- de code heeft interne werking en zet aan tot het aanvaarden van morele verantwoordelijkheid door de Commissieleden.
- de code heeft een flexibel karakter; de regels zullen gaandeweg hun betekenis moeten krijgen door het gebruik in concrete situaties. De code wordt daarom periodiek geëvalueerd.

